

**Volba výzkumného
designu**

**Volba cílového
souboru**

**Volba výzkumného
nástroje**

**FÁZE
PLÁNOVÁNÍ**

2. fáze: plánování – volba výzkumného designu

KVALITATIVNÍ

KVANTITATIVNÍ

Kvalitativní i kvantitativní výzkum jsou základní typy společenského výzkumu.

Kvalitativní výzkum pomáhá porozumět sociální realitě a vyslovit předpokládanou teorii. Kvantitativní výzkum následně ověřuje/testuje validitu (platnost) porozumění.

Filozofie	Fenomenologie Subjektivnost Prozkoumat komplexnost jevu	Pozitivismus Objektivnost Prozkoumat rozebrat eliminovat chyby
Cíle	Zkoumat jevy a vztahy a porozumět jim. Vytvářet teorie, popisy a hypotézy	Ověřovat teorie a zákony Vytvářet zobecnitelná data Testovat vztahy mezi proměnnými prostřednictvím stanovených hypotéz
Techniky	Flexibilita, důslednost, holismus	Řízení, standardizace, kategorizace
Vztahy	Interaktivní, měnné, zúčastněný výzkumník	Objektivní, standardizované, reduktivní, výzkumník pozorovatel
Výběr	Účelový	Náhodný
Postup	Probíhá současně výběr vzorku, analýza a sběr dat	Probíhá v etapách výběr vzorku, sběr dat - experiment, analýza
Data	Slova, myšlenky, plastický popis, pochopení	Čísla, zevšeobecnění

METODA TRIANGULACE

Použití více výzkumných metod. Účelem je navýšení validity výsledků a snaha o přesné zachycení jevu.
V RÁMCI METODY: použití dvou kvalitativních nebo dvou kvantitativních metod; MEZI METODAMI kombinace kvalitativních a kvantitativních metod.
Dále časová, místní, souborová.

* **Kvalitativní výzkum**

Filozofické směry:

- * **Naturalismus** - zkoumat v co nejpřirozenějším prostředí (pouze pozorovat)
- * **Interpretivismus** - pozorování podléhá subjektivní interpretaci (vystihnou názor zkoumané osoby, ale soudy už jsou mé)
- * **Etnografie** - jev ovlivní kultura a sociální vztahy
- * **Fenomenologie** - jev ovlivní zkušenosti jedinců

Vychází z předpokladu že jev je:

- * Dynamický - mění se
- * Jedinečný
- * Kontextuálnost - při pozorování nelze eliminovat intervenující proměnné
- * Historičnost - jev je ovlivněn svým vývojem
- * Reflektuje
- * Nekvantifikovatelný
- * Princip induktivní logiky - pozoruji proměnné, pak vyslovím teorii

* Kvalitativní výzkum

* **Osobní a kulturní konstrukce nemocí, prevence, léčby a rizik**

- * Hodnocení zda určité postoje, způsoby chování a jednání mohou souviset s výskytem nemoc/jevu

* **Život s nemocí zvládání fyzických, psychických, sociálních následků**

- * Omezení z důvodu nemoci, léčby
- * Obranné mechanismy s strategie, které využívají při řešení

* **Zkušenosti s tvorbou rozhodnutí na počátku a konci života**

- * Nutno respektovat etické normy
- * Rozhovory či pozorování pacientů, nebo jejich blízkých, v terminální fázi života
- * Rozhovory či pozorování, žen (nebo jejich blízkých), které se rozhodly podstoupit interrupci nebo dát dítě k adopci

* **Sledování faktorů ovlivňujících kvalitu péče, podporu zdraví, prevenci nemocí, snižování rozdílů v populaci**

- * Sledování, zda jsou v praxi dodržovány postupy lege artis a odhalovat proč jsou nedodržovány
- * Rozhovory s profesionály o určitém postupu péče

* **Tematické oblasti kvalitativního výzkumu**

-
- A black silhouette of a person with a backpack, standing and looking to the right. The person is wearing a long-sleeved shirt, pants, and shoes. The backpack is on their back, and they appear to be walking or standing still.
- * Dostatek znalostí - o problému o kvalitativním výzkumu
 - * Důležité je vypracovat podrobné materiály instruuující způsobu získávání zpracování dat
 - * Vnímavost
 - * Intuice
 - * Kreativita
 - * Kritické myšlení
 - * Logické uvažování

Požadavky na výzkumníka v kvalitativním výzkumu

Kvalitativní výzkum bývá méně strukturovaný než kvantitativní o to větší požadavky klade na výzkumníka.

* Faktory ovlivňující důvěryhodnost kvalitativního výzkumu

- * **Umožňuje propojení různých výzkumných strategií**
 - * triangulace
- * **Je flexibilní**
 - * zjistím nové informace v průběhu sběru dat a mohu je zakomponovat do dalšího průběhu výzkumu
 - * Probíhá průběžná analýza dat (v době jejich sběru) a její výsledky ovlivňují další výzkumný postup
- * **Snaží se o porozumění celku - pozorování jevu v přirozeném prostředí**
 - * „Nevytrhavá“ pozorovaný jev z kontextu
- * **Výzkumník je součástí výzkumu**
- * Validitu výzkumu lze navýšit tím, že analýzu provedou dva výzkumníci a hledá se shoda v jejich konsenzu

- * **Problematická generalizace výsledků**
- * **Výzkum časově náročný**
- * **Výsledky jsou do značné míry ovlivnitelné výzkumníkem**

* **Výhody a nevýhody kvalitativního výzkumu**

* Kvantitativní výzkum

- * Vychází z předpokladu, že realita je jedna a stabilní
- * Využívá dedukci - na základě teorie vyslovím hypotézu, sleduji vztah mezi proměnnými v hypotéze
- * Lidské chování považuje za determinované (měřitelné a předpověditelné)
- * Výzkumník je pozorovatel
- * Užívá standardizované vědecké výzkumné metody
- * Proměnné jsou vyjádřeny čísly
- * Užívá se v případě, kdy lze proměnnou jednoduše změřit
- * Za využití statistických metod ověřuje stanovené hypotézy

*** Kvantitativní výzkum**

Experiment = intervenční studie

Provádí se intervence - manipulace s jednou proměnnou

Kontrolovaná studie - randomizace = výzkumný soubor rozčleněn náhodně na dva u jednoho manipulace s proměnnou u druhého ne

Cros-over studie - výzkumný soubor změřen před zásahem, poté manipulace, poté

Nekontrolovaná studie - stav po zásahu je srovnáván s daty v minulosti

Laboratorní experiment - intervence probíhá v laboratorním prostředí - minimalizace intervenujících proměnných

Terénní experiment - intervence probíhá v přirozeném prostředí

* **Metody a techniky kvantitativního výzkumu - experiment**

Kvaziexperiment - přírodní experiment

- * Nelze provést randomizaci výzkumného souboru
- * Změny mohou být vyvolány intervenující proměnnou

Observační studie

- * Neprovádí se intervence
- * Sleduje se jev a pak se numericky vyhodnocuje

Deskriptivní

- * Popisné - popisují distribuci proměnné

Analytické

- * ověřují zda opravdu existuje vztah mezi proměnnými

Prospektivní studie = Cohort Studies

Riziková faktor **je** přítomen/nepřítomen

Nemoc (**bude**) vznikne/nevznikne

Retrospektivní studie = Case Control Studies

Nemoc **je** přítomná /nepřítomná

Riziková faktor **byl** přítomen/nepřítomen

Průřezová studie = Cross-sectional Studies

Nemoc **je** přítomná /nepřítomná

Riziková faktor **je** přítomen/nepřítomen

- * **Metody a techniky kvantitativních kvaziexperiment, observační studie**

- * Umožňuje propojení různých výzkumných strategií
 - * triangulace
- * Eliminace působení rušivých proměnných
- * Rychlý sběr a analýza výsledků
- * Výzkumník je pozorovatel - výsledky jsou na něm nezávislé
- * Využití standardizovaných výzkumných nástrojů garantuje vysokou validitu výsledků

- * Stanovené sledované kategorie nemusí odpovídat konkrétní realitě
- * Výzkumník může zapomenout sledovat důležité proměnné
- * Výsledky mohou být příliš abstraktní, obecné
- * Malá flexibilita - nemohu již reagovat na nové zjištění v průběhu šetření

*** Výhody a nevýhody kvantitativního výzkumu**

Výsledky mají podobu numerickou. Vhodné jejich vyjádření v tabulkách, kontingenčních tabulkách, grafech v absolutních i relativních četnostech (%).

na kvantitativního výzkumu

*** Reliabilita a validita výzkumu**

Jsou pojmy charakterizující vnitřní vlastnosti výzkumných metod.

Pokud je výzkumný nástroj validní musí být i reliabilní. Opačně to ovšem neplatí - reliabilní nástroj nemusí získávat validní informace.

VALIDITA

- Věrohodnost, pravdivost, přesnost výsledků
- Interní validita - přesnost výsledků pro výzkumný soubor
- Externí validita - přesnost výsledků pro celou cílovou populaci = zobecnitelnost (konstruktová, ekologická, populační)

RELIABILITA

- Spolehlivost s níž výzkumný nástroj měří to co měří
- Vyšší reliabilitu vykazují nástroje kvantitativního výzkumu
- Opakovatelnost měření a konzistence dat
- Úroveň je určována indexem reliability

*** Reliabilita a validita výzkumu**

Fehringův hodnotící systém expertů		Kritéria na experty dle Zeleníkové et. al	
Magisterské vzdělání	4 body	Magisterské vzdělání/Phdr.	3 body
Bakalářské vzdělání	XXX	Bakalářské vzdělání	2 body
SZŠ/VOŠ	XXX	SZŠ/VOŠ	1 bod
Současná klinická praxe (min. 1 rok) v dané oblasti	1 bod	Současná klinická praxe (min. 1 rok) v dané oblasti	1 bod
Klinická praxe víc jak 5 let	XXX	Klinická praxe víc jak 5 let	2 body
Klinická praxe víc jak 10 let	XXX	Klinická praxe víc jak 10 let	3 body
Certifikát v sledované oblasti klinické praxe	2 body	Specializace/certifikát ve sledované oblasti	2 body
Diplomová práce ve sledované oblasti	1 bod	Diplomová/rigorózní práce ve sledované oblasti	1 bod
Disertační práce ve sledované oblasti	2 body	Disertační práce ve sledované oblasti	3 body
Publikovaný článek - empirický v sledované či podobné oblasti	2 body	Publikovaný článek - empirický či teoretický ve sledované oblasti	2 body
Publikovaný článek (teoretický) v sledované či podobné oblasti	2 body		
Pozn. XXX - znamená, že daná činnost není bodově ohodnocena.			
Dle Fehringa je bodové minimum 5, dle Zeleníkové 4 - čím víc bodů tím líp			

* **Expertní vlastnosti**

RETEST

Opakované testování stejným nástrojem (odstup 2-3 týdny) a sledování shody výsledků

ALTERNATIVNÍ NÁSTROJ

Měření standardizovaným nástrojem a novým nástrojem - sledování shody

PROTICHŮDNÝ NÁSTROJ

Měření standardizovaným nástrojem a novým nástrojem monitorujícím protiklad

INTER RATER RELIABILITA

Posuzuje více posuzovatelů a sleduje se shoda

SPLIT HALF

Nástroj rozdělen na dvě dílčí části výsledky z jedné a druhé jsou srovnávány - shoda poukazuje na dobrou vnitřní konzistenci nástroje

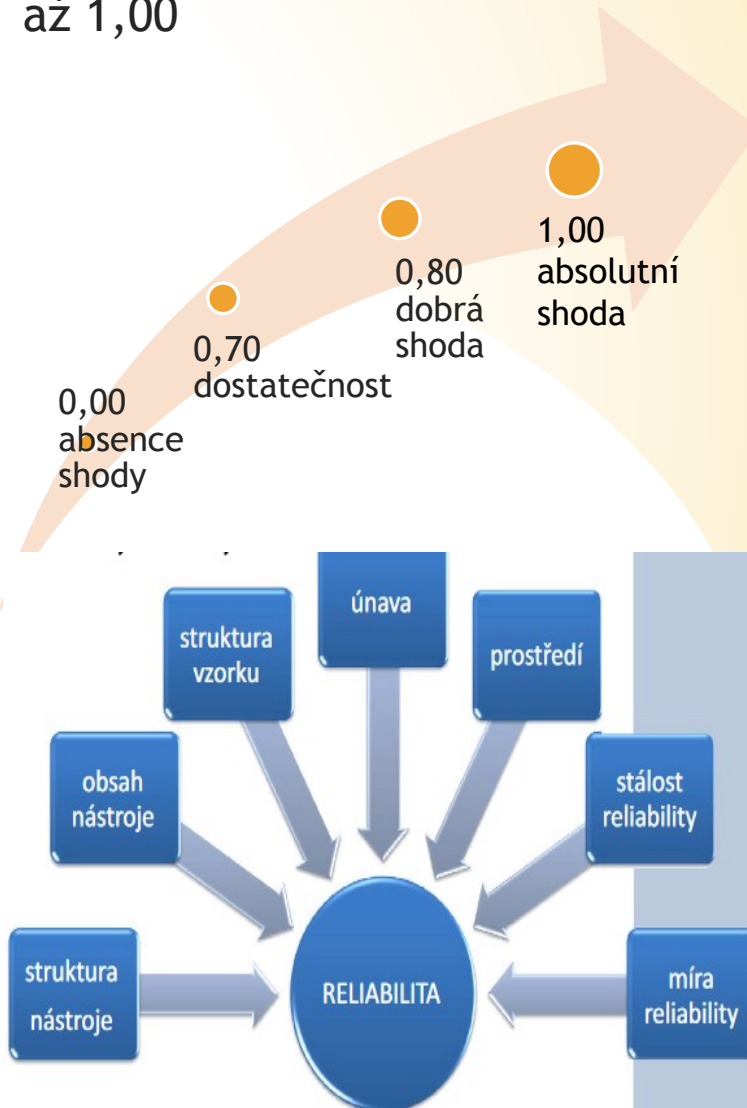
Kuber-Richardsonův koeficient

Použití u dichotomických položek

Crombachova alfa

Použití u intervalových nebo poměrových dat
Nástroj rozdělán dvou skupinám a sledování shody odpovědí

Index reliability = korelační koeficient rozmezí hodnoty 0,00 až 1,00

* **Reliabilita: způsoby ověření**

Zdroje

BÁRTLOVÁ S., SADÍLEK P., TÓTHOVÁ V. Výzkum v ošetrovateľství. Brno, Národní centrum ošetrovateľství a nelékařských zdravotnických oborů, 2008. ISBN 978-80-7013-467-2.

BRABCOVÁ, J a kol. Skoč! Aneb reálný život, Plzeň: Grafia 2005, ISBN 80 -902340-7-9
<http://knihovna.upol.cz/lf> (vzdělávání, DSP).

DISMAN, M. Jak se vyrábí sociologická znalost. Karolinum, Praha 1993, 2005.

FARKAŠOVÁ, D. A kol. Výzkum v ošetrovateľstve. Martin: Osveta, 2006.
ISBN 80-80632-286.

HENDL, J. Kvantitatívny výzkum: základní metody a aplikace. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2.

HUŠÁK, V. Jak napsat publikaci? Jak připravit prezentaci?, Olomouc: LF UP 2007, ISBN 978-80-44-1736-3.

CHRÁSKA, M. *Metody pedagogického výzkumu: základy kvantitatívneho výzkumu*. Praha: Grada Publishing, 2007. ISBN 978-80-247-1369-4.

KUTNOHORSKÁ, J. Výzkum v ošetrovateľství. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2713-4.

MAZALOVÁ, L. *Kapitoly z výzkumu v ošetrovateľství*, Olomouc: Fakulta zdravotních věd 2016.
Dostupné:

http://old.fzv.upol.cz/fileadmin/user_upload/FZV/DSP_Osetrovatelstvi/Skripta/Kapitoly_z_vyzkumu_v_osetrovateľstvi.pdf

PLEVOVÁ I, et al. Ošetrovateľství. I Praha: Grada, 2011. ISBN 9788024735573.

PUNCH, K. *Úspěšný návrh výzkumu*. Translated by Jan Hendl. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 230 s. ISBN 9788073674687.

ŽIAKOVÁ, K et al. *Ošetrovateľstvo teóra a vedecký výzkum*, Martin: Osveta 2003, ISBN 80-8063-131-X

<http://www.e-metodologia.fedu.uniba.sk/index.php/o-ucebnici/ako-citovat.php>

https://www.google.cz/search?q=Testov%C3%A9+krit%C3%A9rium&ie=utf-8&oe=utf-8&client=firefox-b-ab&gfe_rd=cr&dcr=0&ei=GEe6WeTHCKGE8QfBkYXoCQ

http://home.ef.jcu.cz/~birom/stat/cviceni/09/p_value.pdf

Hodně zdaru
při výzkumu